

DECISIÓ DE LA SÍNDICA DE GREUGES REFERENT A LA QUEIXA PRESENTADA EN MATÈRIA D'ACCESSIBILITAT GENERALS I ALS EDIFICIS DE SERVEIS

TRAMITACIÓ

- El 1 de febrer de 2019, en el decurs d'una entrevista en aquesta Sindicatura de Greuges el ciutadà va manifestar que no havia rebut resposta de la instància que va presentar el 23 de novembre de 2018 al Consorci d'Educació de Barcelona, en la qual demanava que s'instal·lés una reserva de plaça d'estacionament per a persones amb discapacitat tal i com indica la normativa vigent.
- El 1 de febrer de 2019 la síndica de greuges va admetre a tràmit la queixa, ja que reunia els requisits reglamentaris, i va designar l'assessora corresponent perquè instruís l'expedient.
- La comprovació del fet presumptament greujós ha comportat, en síntesi, l'estudi de les circumstàncies concurrents, l'anàlisi de la normativa aplicable i l'observació de si s'havien aplicat els principis de bona Administració per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat. Amb aquesta finalitat, aquesta Sindicatura ha dut a terme les accions següents:
 - El 4 de febrer de 2019 l'assessora va iniciar l'anàlisi de la documentació oficial presentada per la persona interessada.
 - El 7 de febrer de 2019 va demanar informe a la regidoria del Districte de l'Eixample i al Consorci d'Educació de Barcelona per tal de conèixer tant les intervencions dutes a terme com les previstes.
 - El 8 de març de 2019 es va rebre l'informe del Consorci d'Educació de Barcelona en què es donava resposta a la demanda de la síndica de greuges.
 - El 29 de març de 2019 es va rebre l'informe de la regidoria del Districte de l'Eixample en què es donava resposta a la demanda de la síndica de greuges.
- El 27 de maig de 2019 l'assessora, a partir de la documentació aportada per la persona interessada, la informació facilitada pel Consorci d'Educació de Barcelona, el Districte de l'Eixample i l'anàlisi dels fets, va emetre un informe proposta amb les consideracions següents.

CONSIDERACIONS

Descripció de la queixa

El promotor de la queixa es desplaça per la ciutat amb vehicle propi i cadira de rodes. El 23 de novembre de 2018 va haver d'anar a fer una gestió al Consorci d'Educació de Barcelona, situat a la plaça Urquinaona, i va comprovar que a les proximitats d'aquest edifici públic no hi havia cap reserva de plaça de vehicle per a persones amb discapacitat.

El mateix dia va presentar una instància en aquest organisme en què feia referència a la llei que regula que tots els edificis públics han de disposar d'un estacionament per a persones amb mobilitat reduïda i sol·licitava que s'instal·lés una reserva de plaça en les proximitats del Consorci.

El dia 1 de febrer de 2019 es va mantenir una entrevista amb l'interessat, en la qual va manifestar que no havia cap rebut resposta.

Posició municipal

El comissionat d'Educació, Infància i Joventut informa que el Consorci d'Educació de Barcelona va rebre la instància del ciutadà i se li va donar resposta telefònica per part de la Direcció d'Equipaments. No podien facilitar la data exacte de la conversa però confirmaven que se li havia comunicat que aquesta no era una competència del Consorci d'Educació però que es cercaria la informació per donar resposta a la seva petició. L'informe finalitzava amb la comunicació que són les persones usuàries les que han de demanar un aparcament per a persones amb discapacitat.

L'informe de la regidoria del Districte de l'Eixample, territori on està ubicat el Consorci d'Educació de Barcelona, explica que la titularitat de les places genèriques per a persones amb discapacitat consten a nom de l'Ajuntament de Barcelona i la seva adjudicació ve donada segons el tipus d'emplaçament: una plaça pública per a cada biblioteca, cada centre de salut pública i per a cada centre de serveis socials. Una o més places públiques per a cada equipament esportiu, per a cada centre cívic i cultural dependent de la capacitat. Una plaça pública, a determinar en cada cas la seva necessitat, als casals de gent gran.

L'espai reservat serà de cinc metres de longitud per vehicle en aparcament en cordó i de 3,30 metres d'amplària en aparcament en bateria o semi bateria, excepte en aquells casos que es justifiqui que es requereixen altres dimensions. En els casos que es produeixi una concentració d'equipaments en una zona concreta, es procurarà agrupar-ne les places.

S'indica que no es té constància que el Consorci d'Educació de Barcelona disposi d'una reserva de plaça de les característiques que aquí es tracta. En el cas que la sol·licités, atès que no està dins dels supòsits d'adjudicació de places indicats, hauria de justificar la necessitat d'aquesta reserva per tal de ser tramitada. Si quedés justificada la necessitat de la de la reserva d'estacionament de vehicle per a persones amb discapacitat, aquesta es tramitaria i es procediria a senyalitzar el més aviat possible.

Normativa aplicable

L'article 103 de la Constitució espanyola estableix que l'Administració pública serveix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb submissió plena a la llei i al dret.

L'article 29 de la Constitució reconeix com a dret fonamental el dret a petició.

L'article 8 del Decret 21/2003, pel qual s'estableix el procediment per fer efectiu el dret de petició davant les administracions públiques catalanes, determina que en el supòsit d'admissió de petició, l'òrgan competent ha de notificar i respondre en el termini màxim de tres mesos a comptar des de la data de presentació.

La Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat, en el seu preàmbul fa menció explícita de la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides, ratificada per Espanya el 30 de març de 2007. L'article 9 de la Convenció defineix l'accessibilitat i diu que, a fi que les persones amb discapacitat puguin viure independentment i participar plenament en tots els aspectes de la vida, els estats membres han d'adoptar les mesures pertinents per assegurar l'accés de la persona amb discapacitat, en igualtat de condicions que les altres, a l'entorn físic, al transport, a les comunicacions i altres serveis.

El Decret 97/2002, de 5 de març, es refereix a la targeta d'aparcament per a persones amb disminució i altres mesures adreçades a facilitar el desplaçament de les persones amb mobilitat reduïda. L'article 3.1 indica que les ordenances de trànsit dels respectius ens locals competents en l'ordenació del trànsit han de preveure un conjunt de mesures per facilitar l'estacionament de les persones titulars de la targeta d'aparcament que garanteixi la màxima tolerància i permissivitat en el règim de parada i estacionament del vehicle. L'article 5 tracta d'aquestes mesures entre les que destaquen la possibilitat d'estacionar sense limitació de temps i sense obtenir comprovant, en les zones d'horari limitat i en les zones de càrrega i també l'elaboració d'un pla d'ubicació de reserva de places d'aparcament públiques per a l'ús dels vehicles que portin persones titulars d'una targeta d'aparcament, distribuïdes per les zones considerades d'interès en els nuclis urbans, i que puguin coexistir amb les zones d'estacionament amb horari limitat.

L'Ordre VIV/561/2010, d' 1 de febrer, desenvolupa el document tècnic de condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació per a l'accés i utilització dels espais públics urbanitzats. En concret l'article 35.1 fa referència a que els principals centres d'activitat de les ciutats hauran de disposar de places d'aparcament reservades i dissenyades per a l'ús de persones amb mobilitat reduïda. Com a mínim una de cada quaranta places o fracció, independentment de les places destinades a residència o llocs de treball, serà reservada i complirà amb els requisits preceptius.

La Carta Municipal de Barcelona estableix que l'ordenació del trànsit de les persones i els vehicles, entre d'altres, són competència pròpia de l'Ajuntament.

L'article 25 de La carta de ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona determina que les persones en situació de diversitat física, psíquica o sensorial, i aquelles amb malalties mentals i cròniques tenen dret a serveis públics que considerin la seva realitat en termes d'inclusió i adaptació, sense discriminació. Es promourà el dret a l'autonomia personal i a la inclusió laboral.

Valoració i conclusions

El ciutadà es queixa que la seu del Consorci d'Educació de Barcelona no disposa de cap reserva de plaça d'aparcament per a persones amb problemes de mobilitat i que no ha rebut resposta a la instància que hi va presentar.

El Consorci explica que va parlar telefònicament amb l'interessat per fer-li saber que aquesta qüestió no era de la seva competència. A aquesta Sindicatura de Greuges trasllada que és responsabilitat de les persones amb discapacitat sol·licitar una reserva d'aparcament.

El Departament de Serveis Generals del Districte de l'Eixample informa que l'adjudicació de les places d'aparcament genèriques reservades per a persones amb discapacitat està determinada pel tipus d'equipament: biblioteques, centres de salut pública, serveis socials, equipaments esportius i centres cívics i culturals. Els serveis que no queden inclosos en aquests sis grups, han de justificar la necessitat per tal de ser valorada i, si és el cas, tramitada. El Consorci d'Educació de Barcelona es troba en aquest darrer grup.

La Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides reconeix que les persones amb discapacitat i amb problemes de mobilitat tenen dret a

viure autònomament i a participar sense condicionants en tots els àmbits de la seva vida. Disposar de vehicle propi per desplaçar-se per la ciutat és un element facilitador d'aquesta independència. La targeta d'aparcament per a persones amb discapacitat és el document que acredita el dret que tenen per parar o estacionar el seu vehicle tan a prop com sigui possible del punt d'accés o de destinació.

El Decret 97/2002 va regular la possibilitat d'estacionar a les zones de càrrega i descàrrega i les d'estacionament limitat sense cap cost ni cap restricció horària. També plantejava l'elaboració d'un pla per conèixer les places reservades d'aparcament públic per titulars de la targeta d'aparcament en les zones considerades d'interès en els nuclis urbans. L'Ordre VIV/561/2010 fa referència a que els principals centres d'activitat de les ciutats hauran de disposar de places d'aparcament reservades i dissenyades per a l'ús de persones amb mobilitat reduïda.

Aquestes dues referències legals emmarquen la responsabilitat municipal en matèria d'estacionament lliure per a persones amb discapacitat amb targeta d'aparcament autoritzat. Estacionar a les zones blaves o a les de càrrega i/o descàrrega només depèn de trobar un lloc disponible en qualsevol dels centenars d'espais que hi ha d'aquestes característiques a la ciutat. Poder estacionar a les zones considerades d'interès en el nucli urbà o en els principals centres d'activitat de la ciutat requerirà que l'Administració municipal determinin quines són aquestes zones i quins els principals centres d'activitat.

El portal *Barcelona accessible, de l'Ajuntament de Barcelona*, informa de les *Reserves públiques d'aparcament*. Explica què són, a qui van dirigides i com s'han d'utilitzar. Defineix com a un dels objectius d'aquest tipus de reserves facilitar la mobilitat per la ciutat i l'apropament als serveis públics de les persones amb mobilitat reduïda que disposen de la targeta corresponent. Al no acotar el concepte *serveis públics* s'entén que abasta tot tipus de servei públic. Un aspecte a destacar d'aquest espai informatiu és que no facilita ni la ubicació ni la distribució d'aquestes reserves pels districtes de Barcelona. Les persones potencialment usuàries no se les orienta d'on poden localitzar aquests espais que els ha de fer més assequibles els seus desplaçaments per la ciutat. S'ha pogut conèixer els opuscles informatius de les places públiques dels districtes de Ciutat Vella, l'Eixample, Gràcia, Horta-Guinardó i Nou Barris però les dels altres districtes de la ciutat es desconeix si s'han publicat o no s'ha fet l'estudi.

L'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat ha informat que l'Ajuntament disposa del Pla de reserves públiques d'aparcament, a partir del qual s'estableixen les tipologies d'equipaments de titularitat municipal que automàticament se'l assigna una reserva. També es preveuen altres ubicacions a estudiar segons necessitat. L'any 2014 es van incorporar més serveis públics considerats prioritaris per disposar de reserves públiques. Els serveis que van afegir-se com a necessaris eren: mercats, Oficines d'Atenció Ciutadana, hospitals, ludoteques i casals infantils i casals de gent gran.

Aquesta darrera ampliació de serveis públics no inclou seus centrals de l'administració pública com el Consorci d'Educació de Barcelona, però segueix vigent l'opció que qualsevol ens públic pugui sol·licitar al districte la ubicació d'una reserva pública d'aparcament.

El Consorci d'Educació de Barcelona és l'organisme que gestiona la xarxa educativa de tota la ciutat des del segon cicle d'educació infantil fins a la secundària obligatòria, els batxillerats, la formació professional, la formació d'idiomes, la formació musical, la formació d'adults... És el punt de referència tant pel professorat de tots aquests cicles com de les famílies dels alumnes i dels propi alumnat. La població potencialment

usuària dels seus serveis és molt alta i percentualment, també s'hi trobaran moltes persones amb dificultats de mobilitat. Les respostes donades pel Consorci d'Educació de Barcelona, en el sentit que no és de la seva competència o que l'han de sol·licitar les persones interessades, constata que no coneix el Pla de reserves públiques i, per tant, tampoc sap que la iniciativa de sol·licitar una reserva de plaça pública d'aparcament hauria de partir d'ell, prèvia valoració de la necessitat.

En relació al dret de petició, la manca de resposta a la instància per part del Consorci que el ciutadà esgrimeix per demanar l'empara de la síndica de greuges, està regulat pel dret de petició de la Constitució Espanyola i pel Decret 21/2003 que desenvolupa el procediment per atendre aquest dret a les administracions públiques catalanes. Independentment que un organisme públic contacti telefònicament amb un ciutadà per parlar sobre el contingut d'una instància, la resposta escrita permet disposar d'una constància de l'acte realitzat i per tant ofereix seguretat jurídica a la persona interessada.

Aquesta Sindicatura té com a missió valorar si s'ha produït un greuge i, considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, l'actuació del Consorci d'Educació de Barcelona ha estat insuficient per valorar i gestionar la reserva pública d'aparcament per a persones amb mobilitat reduïda a les proximitats de la seva seu i el Departament de Serveis Generals del Districte de l'Eixample no ha estat proactiu quan ha conegut la demanda del ciutadà,

Per tant, emeto la següent

DECISIÓ

- Recomanar al Consorci d'Educació de Barcelona i al Departament de Serveis Generals del Districte de l'Eixample que valorin conjuntament la necessitat d'ubicar una o varies reserves públiques d'aparcament a les proximitats d'aquest organisme.
- Recomanar al Departament de Serveis Generals del Districte de l'Eixample que actualitzi la seva publicació *Reserves públiques d'aparcaments per a persones amb mobilitat reduïda* per comprovar si s'han incorporat els serveis públics que l'any 2014 van considerar-se com a necessaris.
- Recomanar a l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat que inclogui en el portal *Barcelona accessible* la informació de les reserves públiques d'aparcament de tots els districtes de la ciutat.
- Recomanar al Consorci d'Educació de Barcelona que respongui per escrit la instància del promotor de la queixa.

Aquesta decisió es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i del seu contingut s'informarà la persona interessada.

Barcelona, 6 de juny de 2019